

Emakume meatzariak eta immoralitatea

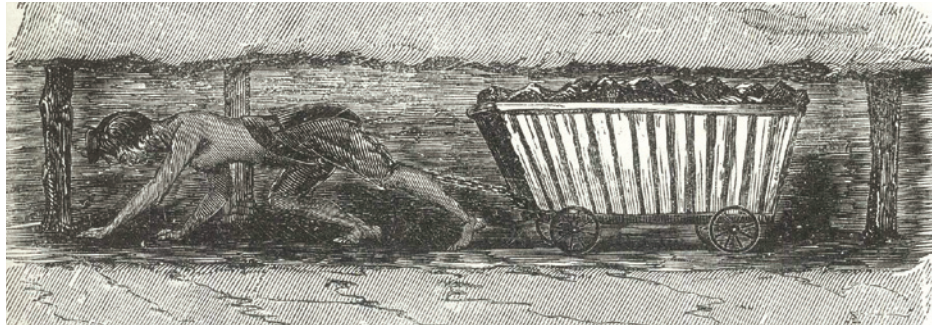

NAGORE
IRAZUSTABARRENA
URANGA

Britainia Handia, 1842ko maiatza. “Enplegu Batzordearen haurren lanari buruzko txosten” osatu berria argitaratu zuten eta berehala eskandalua zabaldu zen gizartean, komunikabide nagusien bidez. Txostenaren helburua, berez, haurrek meatzeetan lanean zeuzkaten muturreko baldintzak jasotzea eta salatzea zen. Baina viktoriar zintzoak asaldatu zituena ez zen hori izan, meatzeetan lanean ari ziren emakumeak gerritik gora biluzik aritzen zirela jakiteak baizik; meatze zuloe-tako tenperatura jasangaitzak eraginda, ohikoa zen meatzariak ia biluzik jardutea.

The Times eta *The Morning Chronicle* egunkariak emakume horiek irudikatzen zituzten grabatuak argitaratu eta meatzeetan lan egin zezaten debekatzeko kanpaina abiatu zuten. Anthony Ashley-Cooper Shaftesburyko kondeak zera bota zuen Parlamentuko hitzaldi batean: “Neska horiek lanean ikustea baino irudi lizun eta higuingarriagorik ezin da imajinatu. Ezta burdeletan ere”.

Baina Lord Ashley ez zen sekula meatze zuloan sartu hura egiaztatzerako. Jelling Symons eta Samuel Scriven Enplegu Batzordeko kideek txostena egiteko hainbat meatze bisitatu zituzten, baina haiek ere ez zuten frogarik bildu. Scrivenek txostenean jaso zuen behin “emakume” bat ikusi zuela alkandorarik gabe Hopwood (Yorkshire) meatzean; Susan Pitchforth zen, 10 urteko neskatua.

ZER DA IMMORALA IRUDI HONETAN? VIKTORIAR GIZARTEAREN USTEZ, EMAKUMEA GERRITIK GORA BILUZIK JARDUTEA.

Hala ere, dozenaka lekukotza jaso zituzten emakume haien aurka, frogarik gabekoak baina iritzi sutsukoak: immoralitatea erabat zabaldua zegoen, emakume meatzariak ama eta emazte zintzoak izateko grina baztertzen zuten eta horren froga garbia zen igandean mezetara joateari utzi izana.

Emakumeak beren burua justifikatzen saiatu ziren. Batzuek zioten etxera iristean nekatuegiak zeudela etxea garbitzeko edo haurrak zaintzeko, baina ahalegina egiten zutela. Beste batzuek igandeak erabiltzen zituzten astean zehar etxean pilatutako lan guztia egiteko. Margaret Baxter 50 urteko meatzariak azaldu zuen, goizeko laueta sartzen zela meatzean eta eguerdian irteten zela gaixorik zegoen senarra zaintzeko eta alabei josten irakasteko. Ann Fern eta Bessy Bailey

gazteek kozinatzen eta josten ikasten eman behar zituzten igandeak eta horregatik ezin zuten mezetara joan...

Alferrik. 1842ko udan bertan, eskandalua piztu eta bi hilabetera, Meatzarien eta Ikazkinen Legea onartu zuen Londresko Parlamentuak, 10 urtez azpiko haurrei eta emakumeei meatzeetan lan egitea debekatzeko. “Meatzeetan lan egitea ez da atsegin, baina okerragoa da gosez hiltzea” esan zuen emakume meatzari batek.

Eta, hala, batzuk meatzeetan lanean jarraitu zuten, onuragarria baitzen familientzako –diru-sarrera urriak zertxobait gizontzeko– eta, batez ere, ugazabentzako; emakumeei soldata erdia baino gutxiago ordaintzen zieten. Gainera, isunak ez ziren oso handiak eta gehienetan emakumeei beren soldata kaxkarretatik kentzen zieten ordaindu beharrekoak. ●

Errenazimenduko liburu elektronikoa

Liburu elektronikoen hainbat alde on dituzte: besteak beste, hainbat liburu nahi dugun orrialdean zabaltzeko aukera ematen dute. Bada, Agostino Ramelli (1531-1600) militar, ingeniari eta asmatzaile italiarrak aukera hori ematen zuen tramankulua asmatu zuen laumende pasatxo lehenago. Liburuen Gurrupila jarri zion izena, eta egurrezko noria

birakari modukoa zen, dozena bat ohol zituena. Ohol bakoitzean liburu bat jar zitekeen eta irakurleak nahi zuen orrialdean irekita eusten zion. Hala, gurrupila biratuz, liburuak modu ia automatikoan kontsulta zitezkeen. Desabantaila bat nabarmentzekotan esan behar da Ramelliaren gurrupila ez zela egungo liburu elektronikoak bezain eramangarria. ●